

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0522U100015

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 05-01-2022

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Гудзенко Наталія Анатоліївна

2. Gudzenko Nataliia A.

Кваліфікація: к. мед. н., 14.02.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор наук

Аспірантура/Докторантура: ні

Шифр наукової спеціальності: 03.00.01

Назва наукової спеціальності: Радіобіологія

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 21-12-2021

Спеціальність за освітою: лікар-педіатр

Місце роботи здобувача: Державна установа "Національний науковий центр радіаційної медицини Національної академії медичних наук України"

Код за ЄДРПОУ: 04837835

Місцезнаходження: вул. Юрія Ілленка, буд. 53, м. Київ, 04050, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія медичних наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 26.562.01

Повне найменування юридичної особи: Державна установа "Національний науковий центр радіаційної медицини Національної академії медичних наук України"

Код за ЄДРПОУ: 04837835

Місцезнаходження: вул. Юрія Ілленка, буд. 53, м. Київ, 04050, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія медичних наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Державна установа "Національний науковий центр радіаційної медицини Національної академії медичних наук України"

Код за ЄДРПОУ: 04837835

Місцезнаходження: вул. Юрія Ілленка, буд. 53, м. Київ, 04050, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія медичних наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 34.49, 76.33.43

Тема дисертації:

1. Аналітичні епідеміологічні дослідження стохастичних ефектів опромінення в учасників ліквідації наслідків аварії на ЧАЕС в Україні
2. Analytical epidemiological studies of stochastic radiation exposure effects in Chernobyl clean-up workers in Ukraine

Реферат:

1. Гудзенко Н.А. Аналітичні епідеміологічні дослідження стохастичних ефектів опромінення в учасників ліквідації наслідків аварії на ЧАЕС в Україні. – Наукова доповідь. Сукупність наукових статей. Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора медичних наук за спеціальністю 03.00.01 – радіобіологія. Національний науковий центр радіаційної медицини Національної академії медичних наук України, Київ, 2021. Дисертація присвячена розробці комплексної методології проведення аналітичного епідеміологічного дослідження стохастичних медико- біологічних ефектів іонізуючого випромінювання в Україні і визначенню на її основі ризиків виникнення віддалених онкологічних і генетичних ефектів опромінення під час ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи. Було запропоновано способи забезпечення прийнятних потужності

дослідження, повноти і якості ідентифікації випадків і верифікації діагнозів досліджуваних захворювань, вибору адекватних методів дозиметрії. За даними досліджень, виконаних з використанням запропонованої методології проаналізовано ризики виникнення різних форм лейкемії з урахуванням впливу можливих модифікуючих факторів. Було визначено лінійну достовірну позитивну асоціацію між кумулятивною дозою опромінення на червоний кістковий мозок з надлишком відносного ризику виникнення лейкемії в цілому на 1 Грей опромінення (ERR/Gy) впродовж 35 1986-2006 рр. на рівні 2,38 з 95 % довірчим інтервалом від 0,49 до 5,87 та $p = 0,004$. Такий показник для хронічної лімфоцитарної лейкемії (ХЛЛ) склав (ERR/Gy = 2,58, 95% ДІ: 0,02 – 8,43, $p = 0,047$) та для не-ХЛЛ лейкемії (ERR/Gy = 2,21, 95% ДІ: 0,05 – 7,61, $p = 0,039$). Отримано перші висновки щодо надлишкового ризику виникнення раку щитоподібної залози серед досліджуваних учасників ЛНА. Констатовано відсутність на поточний момент генетичних ушкоджень (надлишкових *de novo* мутацій), які могли виникнути внаслідок опромінення в учасників ліквідації наслідків аварії на ЧАЕС та евакуйованих осіб і передатись наступним поколінням. Було досліджено можливі дозо залежні особливості перебігу ХЛЛ та пов'язані з ними генетичні особливості. Ключові слова: аварія на Чорнобильській АЕС, учасники ліквідації наслідків аварії, стохастичні ефекти, надлишок відносного ризику, лейкемія, рак щитоподібної залози, генетичні ушкодження.

2. Gudzenko N.A. Analytical epidemiological studies of stochastic radiation exposure effects in Chernobyl clean-up workers in Ukraine. Scientific report. Collection of scientific manuscripts. Thesis for a scientific degree of Doctor of Science in Medicine, speciality. 03.00.01 – Radiobiology. National research centre for Radiation medicine of National Academy of Medical Sciences of Ukraine, Kyiv, 2021 The dissertation is devoted to the development of the complex methodology of carrying out an analytical epidemiological study of stochastic medical and biological effects of ionizing radiation in Ukraine and definition the risks of longterm oncological and genetic effects due to irradiation during the liquidation of the Chernobyl catastrophe. . The necessity of analytical researches in Ukraine was substantiated, the most important components which provide provability of such projects are defined. Proposed methods for ensuring acceptable study power, completeness and quality of case identification and verification of the studied diseases diagnoses, selection of adequate dosimetry methods. Using the proposed methodology, the studies were completed and the risks of various forms of leukemia were analyzed, taking into account the influence of possible modifying factors A significant positive linear association was determined between the cumulative dose to the red bone marrow, taking into account the 2-year lag period 37 with an excess of relative risk of leukemia during 1986-2006 per 1 Gray of exposure. Leukemia excess relative risk per 1 Gy of exposure in 1986 – 2000 was estimated to be 3.44 0.47 – 9.78, $p < 0.01$, including for CLL - (ERR/Gy = 4.09; 95% CI: not estimated– 14.41) and for non-CLL leukemias (ERR/Gy = 2.73; 95% CI: not estimated – 13.50). At the same time the ERR/Gy of leukemia for the period 1986-2006 accounting for two years LAG-period was assessed to be 2,38 (95 % CI: 0,49 – 5,87, $p = 0,004$) including those for CLL cases (ERR/Gy = 2,58, 95% confidence interval 0,02 – 8,43, $p = 0,047$) and for non-CLL cases (ERR/Gy = 2,21, 95% confidence interval 0,05 – 7,61, $p = 0,039$). Altogether, 16% of leukemia cases (18% of CLL, 15% of non-CLL) were attributed to radiation exposure. After adjusting for radiation, we found no clear association of leukemia risk with smoking or alcohol consumption but identified a two-fold elevated risk for non-CLL leukemia with occupational exposure to petroleum (OR = 2.28; 95% Confidence Interval 1.13; 6.79). Risks were particularly high for myeloid leukemias. No associations with risk factors other than radiation were found for chronic lymphocytic leukemia. The first conclusions about the excessive risk of thyroid cancer in clean-up workers were obtained although with borderline significance. According to the results of studies of genetic damage that could be passed on to the next generation, it was established that there were no excess mutations associated with the radiation dose in the family groups involved (parents and children / child). The study of possible dose-dependent genetic features of CLL identified increases in telomere length in tumor cells and mutations in telomere maintenance genes that may play a role in the genesis of radiation-associated CLL disease. Key words: Chernobyl accident, clean-up workers, stochastic effects, excess relative risk, leukemia, thyroid cancer, genetic damage

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Чумак Вадим Віталійович

2. Chumak Vadym V.

Кваліфікація: д. б. н., 14.02.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Чумак Вадим Віталійович

2. Chumak Vadym V.

Кваліфікація: д. б. н., 14.02.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Клименко Сергій Вікторович
2. Klymenko Serhii Viktorovych

Кваліфікація: д.мед.н., 14.01.07, 14.01.07

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бабій Віталій Філімонович
2. Babii Vitalii F.

Кваліфікація: д.мед.н., 14.02.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Тронько Микола Дмитрович
2. Tronko Mykola D.

Кваліфікація: д. мед. н., 14.01.14

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Липська Алла Іванівна

2. Lypska Alla I

Кваліфікація: д. б. н., 03.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Белінська Ірина Василівна

2. Bielinska Iryna V.

Кваліфікація: д. б. н., 03.00.11

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Полька Надія Степанівна
2. Polka Nadiia Stepanivna

Кваліфікація: д.мед.н., 14.02.01**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:****Код за ЄДРПОУ:****Місцезнаходження:****Форма власності:****Сфера управління:****Ідентифікатор ROR:** Не застосовується**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Гріневич Юрій Якимович
2. Grinevych Yuriy Yakymovych

Кваліфікація: д.мед.н., 14.01.07**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:****Код за ЄДРПОУ:****Місцезнаходження:****Форма власності:****Сфера управління:****Ідентифікатор ROR:** Не застосовується**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Сивак Любов Андріївна
2. Sivak Lyubov Andriivna

Кваліфікація: д. мед. н., 14.01.07**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:****Код за ЄДРПОУ:****Місцезнаходження:**

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Варивончик Денис Віталійович

2. Varyvonchik Denys V.

Кваліфікація: д. мед. н., 14.02.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Базика Дмитрій Анатолійович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Базика Дмитрій Анатолійович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Реєстратор

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Т.А.